

**College van Gedeputeerde Staten
statenbrief**

Aan Provinciale Staten
Statencommissie Bestuur, Economie en Middelen

DATUM	17-12-2019	REFERENTIE	Mark Sodaar
ONS NUMMER	82010E13	DOORKIESNUMMER	06-539 692 88 / 030-258 26 63
NUMMER PS	2019BEM152	E-MAILADRES	Mark.Sodaar@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	-	PORTEFEUILLEHOUDER	R. van Muilekom

Onderwerp Statenbrief:

Stand van zaken verduurzaming provinciaal vastgoed.

Voorgestelde behandeling:

Ter informatie.

Geachte dames en heren,

Inleiding

In de Commissie BEM van 16 oktober werden enkele vragen gesteld over de stand van zaken met betrekking tot de verduurzaming van het provinciaal vastgoed. Mevrouw De Haan-Mourik van de CU informeerde naar de haalbaarheid van energielabel C in 2023. De heer Dercksen van de PVV vroeg wat is waargemaakt van de beloofde duurzaamheidsmaatregelen uit de vorige Statenbrief en het effect van deze ingrepen.

Huis ter Heide beschikt sinds dit jaar als enige provinciale locatie over energielabel A en behoort daarmee tot wat in deze richtlijn voor de energieprestaties van gebouwen een 'groen', zeer energiezuinig gebouw wordt genoemd. Het Huis voor de provincie heeft op dit moment een D-label. In 2019 is een aantal acties in gang gezet die leiden tot een energielabel C in 2021. Hiermee loopt de Provincie Utrecht vooruit op de wettelijke eis om kantoorpanden minimaal een C-label te laten hebben in 2023. De hiervoor benodigde maatregelen en middelen zijn opgenomen in de begroting van 2020.

Voorgeschiedenis

In de Statenbrief van 31 oktober 2017 (81C16C02) gaven wij aan welke maatregelen de Provincie treft om stapsgewijs de CO₂-uitstoot in onze gebouwen te reduceren en een energiebesparing te bewerkstelligen die een graduele labelverbetering tot gevolg hebben.

Deze stappen sluiten op hoofdlijnen aan bij de ambities die zijn gesteld in de motie 'Duurzame energie begint bij jezelf', de motie 'Zuiniger Provinciehuus' (2017BEM31) en de daaropvolgende Statenbrief van 31 oktober 2017. Uitvoering van de in de brief genoemde maatregelen past nog steeds binnen de gestelde ambities en binnen de wettelijk verplichte uitvoeringstermijn. Provincie Utrecht volgt daarmee nog steeds de planning zoals deze destijds is opgesteld.

Essentie / samenvatting

Bij de verkoop, verhuur of bouw van een utiliteitsgebouw, waaronder kantoren, is een energielabel verplicht. Beschermede monumenten, zoals Paushuize, zijn hiervan uitgezonderd. De labels hebben een letter van A t/m G. Labels A en B worden gezien als 'groene labels'. Gebouwen met een energielabel C gebruiken ongeveer de helft

van de energie (koeling/verwarming, stroom en warm water) ten opzichte van G-label-gebouwen. Ten opzichte van D-label-gebouwen, waartoe het Huis voor de provincie nu behoort, is de besparing zo'n 20%.

In 2023 dienen alle (overheids)kantoren in Nederland energielabel C te hebben; wordt niet voldaan aan deze C-labelverplichting, dan mag het gebouw vanaf deze datum geen kantoorfunctie meer hebben. Naast deze harde eis, heeft de Rijksoverheid de intentie om in 2030 een labelsprong te hebben gemaakt naar energielabel A.

In het Huis voor de provincie zijn in 2019 al een aantal duurzaamheidsmaatregelen genomen, waaronder aanpassingen in de verlichting en noodstroomvoorzieningen. Voor 2020 en 2021 staat een aantal maatregelen op stapel die volgendelijk zijn in het behalen van de labelverbetering. Deze vallen binnen de huidige norm en de eerder gemaakte afspraken. Ze leiden tot energiereductie en dragen bij aan een energiezuinigere werkomgeving. We lopen hierbij vooruit op de nieuwe bepalingmethodiek voor gebouwlabelelling die in juni 2020 is voorzien.

Met deze geplande duurzaamheidsmaatregelen is een investering gemoeid van € 1,3 miljoen. Deze middelen zijn toegekend in de begroting van 2020.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Stand van zaken verduurzaming Huis voor de Provincie Utrecht

Zoals door ons uiteengezet in de Statenbrief van 31 oktober 2017 heeft de provincie de verplichting energiemaatregelen te treffen die binnen vijf jaar kunnen worden terugverdiend. Hiervoor hebben we de volgende maatregelen genomen:

- *Doel:* Een CO2-besparing van 30% in het Huis voor de provincie in 2020, gemeten ten opzichte van 1990.
Maatregel: Door inkoop van 100% groene energie is deze doelstelling dit jaar al behaald.
- *Doel:* Energielabel C (of beter) voor het Huis voor de provincie in 2021.
Maatregel: Deze bepaling stamt uit 2017 en werd gemaakt in samenwerking met de andere gebouweigenaren op kantorenpark Rijnsweerd. Inmiddels is deze bepaling ingehaald door de wettelijke eis van de Rijksoverheid om in 2023 minimaal een energielabel C te hebben voor alle overheidsgebouwen. Mede om desinvesteringen en verkeerde keuzes te voorkomen zijn, in anticipatie van deze eis, in 2017 en 2018 beperkte en losstaande maatregelen genomen die bijdroegen aan de bepalingen voor Rijnsweerd.

Daarnaast reduceren we het energieverbruik verder met de volgende aanpassingen:

Isolatie

Een benchmark tussen vergelijkbare gebouwen laat zien dat het warmteverbruik in het Huis voor de provincie 33% boven en het elektriciteitsverbruik 8,9% onder dit gemiddelde ligt. Door de isolerende waarde van het gebouw te vergroten kan de grootste energiereductie worden bereikt. Momenteel wordt onderzocht welke maatregelen daarvoor het meest geëigend zijn: het aanbrengen van raamfolie, gevelisolatie of het vervangen van de beglazing. Realisatie is voorzien in 2020.

Installaties en gebruik van het pand

De continu draaiende noodstroomvoorziening in het Huis voor de provincie is inmiddels vervangen. Om een verdere energiereductie te bewerkstelligen wordt momenteel overwogen om verdiepingen te sluiten op momenten dat slechts enkele medewerkers op deze etages aanwezig zijn (avonduren en op zeer rustige werkdagen – denk aan vakanties), de openingstijdens van het pand te herzien en installaties op een natuurlijk moment te vervangen voor energiezuinigere apparatuur. In 2020 wordt hiertoe een voorstel uitgewerkt.

Zonnepanelen

Voor de eigen voorziening wordt momenteel onderzocht of er ruim 1000 zonnepanelen op de parkeerdekken kunnen worden geplaatst op een carportconstructie. Eerdere overweging tot plaatsing van zonnepanelen op de Statenzaal is vanwege de beperking van de constructie en de beperkte opbrengst niet rendabel genoeg gebleken. Realisatie is voorzien in 2020, met een uitloop in 2021.

Stand van zaken verduurzaming overig provinciaal vastgoed

Districtswegensteunpunt Huis ter Heide beschikt nu over energielabel A. Paushuize is uitgezonderd van deze energierichtlijnen vanwege de monumentale status.

De energiebesparende mogelijkheden op de andere locaties die de provincie in bezit heeft, dienen nog te worden verkend. Dit staat gepland voor 2020.

Financiële consequenties

Kosten

Vornoemde duurzaamheidsmaatregelen voor het behalen van een C-label zijn in 2021 afgerond. Hiermee is een investering van € 1,3 miljoen gemoeid. Binnen dit bedrag is ook een post opgenomen voor het onderzoeken van de nodige maatregelen voor een verdergaande energietransitie van het provinciaal vastgoed op langere termijn.

Baten

De baten van de investeringen komen ten gunste van het energieverbruik. Momenteel bedragen deze om en nabij de € 600.000,- per jaar. Een exacte kosten-batenanalyse zal nog worden doorgerekend en gepresenteerd.

Vervolgprocedure / voortgang

Naast de wettelijke energielabeldoelstellingen voor 2023 en een labelsprong naar A voor overheidsgebouwen in 2030 geldt op decentraal bestuursniveau nog een andere ambitie. Bij het opstellen van het Klimaatakkoord is namelijk in het Interbestuurlijk Programma (IBP) per sector, waarvan het IPO er één is, een duurzaamheidsambitie uitgesproken. Voor provincies is dat volledige energieneutraliteit van alle provinciale vastgoed in 2028.

In 2018/2019 hebben tien provincies, waaronder provincie Utrecht, deze ambitie gezamenlijk doorgerekend en beoordeeld. Deze beoordeling is vervolgens opgenomen in het document *Sectorale routekaart provinciaal vastgoed*. Geconstateerd is dat energieneutraliteit met de huidige technische mogelijkheden waarschijnlijk niet haalbaar is. Of tegemoet kan worden gekomen aan de ambitie is sterk afhankelijk van de locatie of het betreffende pand en van logische investeringsmomenten, bijvoorbeeld bij vervanging of na afschrijving. De ambitie ten aanzien van het bereiken van energieneutraliteit en de hiervoor te nemen maatregelen zullen daarom per provincie moeten worden herzien. Over deze herziening wordt u op een later moment met een separaat document geïnformeerd.

Concreet voorliggende vraag aan Statencommissie / Provinciale Staten

Kennis te nemen van deze brief.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,

De secretaris